

Ètica en el dia a dia

Sobre l'objecció de consciència

Octubre 2018

Autoria:

Roser Font Canals

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Descripció del cas

La Clara és una infermera coordinadora que treballa en un centre d'Atenció Primària i forma part d'un equip del Programa d'atenció domiciliària ATDOM, els integrants del qual es reuneixen cada quinze dies per comentar els casos més complexes.

Com a coordinadora, es troba davant del cas d'una companya infermera que no desitja seguir atenent a un home de 62 anys, en Ramon, amb Esclerosis lateral amiotròfica (ELA) de 4 anys d'evolució.

En Ramon ha passat per un ingrés de 45 dies a l'hospital per una pneumònia aspirativa i va precisar intubació i sonda nasogàstrica per problemes en la deglució. Se li va poder retirar amb dificultat el respirador però va tornar a casa amb una sonda percutània per a l'alimentació.

En diferents ocasions, en Ramón ha expressat el seu disgust per la seva situació i ha sol·licitat a l'equip que l'atén que no el segueixi alimentant de manera artificial per la sonda percutània.

L'equip ATDOM consulta al comitè d'ètica assistencial i d'acord amb ell valora que no hi ha cap problema en respectar l'autonomia per decidir d'en Ramon donat que ha demanat reiteradament la no alimentació percutània i que comprèn i accepta les conseqüències de la seva decisió.

La infermera expressa a l'equip que no vol seguir atenent en Ramon perquè li té molta estima i no pot acceptar el fet de que se'l deixi morir, que això és practicar una eutanàsia i demana poder fer objecció de consciència.

Anàlisi de la situació

La Clara davant la reacció de la seva companya, es pregunta si realment es tracta d'una objecció de consciència i si la infermera pot deixar d'atendre a una persona per aquest motiu.

Repte ètic de la Clara

El repte ètic de la Clara en aquest cas és ajudar i donar suport a la seva companya en la cura d'aquesta persona, ajudant-la a diferenciar entre una objecció de consciència i una atenció que genera dificultats. La Clara creu que la seva companya no és capaç d'afrontar-se a la mort d'una persona que atén, que coneix i aprecia. És difícil d'assumir que per no realitzar una cura tant bàsica com és l'alimentació, pugui morir una persona que atens. La Clara li explica a la seva companya, que la mort no es produirà per la retirada de la nutrició sinó per la malaltia de base.

La Clara també entén que tot i que la capacitat de decidir del de la persona malalta és adequada, es tracta d'una decisió que pot generar escrúpols morals, i que la decisió de retirar-se pot ser legítima, però que no seria una objecció de consciència. Li explica que no es tracta d'una eutanàsia en cap moment sinó de la retirada d'un tractament no desitjat per la persona atesa, un dret ja explicat com a tal en diferents lleis i codis ètics. Li recorda que segurament en Ramon se sentiria més ben acompanyat per ella, ja que la coneix des de fa més de tres anys. Es compromet a donar-li suport en tot el que necessiti.

El valor relacionat amb aquest cas és el de **Compromís professional**.
Els articles del Codi que hi fan referència són:

Article 79

La infermera actua d'acord amb els principis i valors professionals, però si considera que certes pràctiques són contràries a les seves creences morals, té el dret a l'objecció de consciència.

Article 80

La infermera, quan fa objecció de consciència, té en compte que:

- a. L'argument ha de tenir contingut moral.
- b. És coherent amb els seus valors i comportaments.
- c. La decisió és de caràcter individual i per a una actuació concreta.
- d. Ho ha de comunicar prèviament de forma raonada i raonable.
- e. La seva participació és requerida per a la intervenció o procediment que motiva la seva objecció.
- f. La persona atesa no queda desprotegida dels seus drets a l'assistència.
- g. No pot negar-se a la prestació de cures infermeres derivades de la situació per la qual ha objectat.

Article 81

La infermera no pot fer objecció de consciència davant d'una situació d'urgència que comporta un risc vital per a la persona atesa.

[Descarrega't el Codi d'Ètica de les Infermeres i Infermers de Catalunya](#)